

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR:
DEM. I. DOBRESCU
Președintele Uniunii Avocaților

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, Decanul Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosif G. Cohen** Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **Gr. Conduratu**, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **René Demogue**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **Alfred Juvara**, Profesor Universitar, Avocat; **Ștefan Laday**, Președinte la Consiliul legislativ; **I. Gr. Perieșeanu**, Directorul Bibliotecii Marilor Procese, Avocat; **Emil Stan Rappaport**, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar; **Al. Velescu**, Dr. în Drept, Avocat; **Albert Vahl**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris.

SECRETAR DE REDACȚIE:

E. C. Decusară, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticeii Judiciare

S U M A R

- *Curierul luni Iulie*: Reputații uzurpate. Circulara urgenței. Psihoza alegerilor. Mecanismul suprimărilor. Economii bugetare, de Eugen Petit;
- *Cum se împarte justiția în peninsula balcanică. Aspecte și impresii*, de George Solomonescu, judecător Trib. Ilfov;
- *Computarea termenului de apel în materie contencioasă civilă și comercială după legea dela 1 Septembrie 1929*, de avocatul C. Teodorescu;
- *Contribuțiuni la aplicarea Decretului de grațiere din lunie 1931*, de George Grigoriu, procuror Trib. Prahova;
- *Pe marginea noilor proiecte de legi. Cambia protestată: titlu executor*, de C. S. Ballan, Jude-consilier C.-Lung;
- *Organizarea judecătorească: Noui examene*, de Trajan R. Scriban, Președinte-consilier Trib. Iași;

JURISPRUDENȚE:

- Curtea de Casație s. III: *Soc. an. de vinuri Drăgășani cu S. Barasch*. (Despre mandatarii taciți ai societăților anonime. Vânzare. Preț);
- Idem: *Casa generală de pensuni cu Ioana Angel Mares*. (Hotărâri provizorii, Drept de apel născut posterior).
- Curtea de Apel Buc. s. I: *I. I. Dinulescu cu Nae Călin Toma*. (Vânzare. Reziliere. Comoștenitori. Art. 1060, 1061, 1520, 1521 C. civil).

CURIERUL LUNEI IULIE

VII

Reputații uzurpate. — Circulara urgenței. — Psihosa alegerilor. — Mecanismul suprimărilor. — Economii bugetare

Reputații uzurpate. Intr'un mecanism de judecată ca al nostru, cu pluralitate de judecători, opera fiecărui dintre dâșii este anonimă. Din această cauză, aprecierea meritelor magistraților este extrem de greu de făcut. În genere, se ia drept criteriu modul în care sunt redactate hotărârile. Se săvârșește o greșeală. Căci pedeoparte, conținutul acestor lucrări

se resimte în prim rând de concluziile scrise și orale ale avocaților. Este foarte anevoios să calculezi într'o hotărâre partea de contribuție a acestor indispensabili auxiliari ai justiției, colaboratori de toate zilele ai judecătorilor. Când Baroul este compus din elemente strălucite, cum se întâmplă în centrele mai importante, hotărârile judecătorești sunt în general pline de calitate. Pe de altă parte, sunt magistrați cari au talentul de a extrage și înregistră ceea ce este mai bun într'o deliberare, alături cu acela literar și cari vor redacta deci hotărâri admirabile, inspirate însă de talentul altor colegi, meniți să rămâie în umbră.

Cum s'ar putea deosebi judecătorul bun de cel mai puțin bun ?

Presupunând că toți au cam aceeași cultura juridică și mai ales animați de aceeași bună credință, deosebirea între unii și alții se va putea face numai după gradul în care ei sunt pătrunși de ceea ce putem numi *spiritul juridic*. Acesta constă în talentul deosebit și mai ales *instinctiv* pe cari îl au unii judecători de a alege dintre mai multe soluții cari comportă o problemă concretă de drept și cari au toate în sprijinul lor argumente serioase, soluția cea mai bună. Căci, dacă fiecare asemenea problemă e susceptibilă în acelaș timp de mai multe soluții acceptabile, numai una singură este cea care trebuie să fie adevărată, *anume aceea care este cea mai bună*.

Cineva are talentul de a judeca, după cum poate avea pe acela de a picta sau de a compune simfonii. Dar dacă ultimele aplicații sunt ușor de constatat primul însă e destul de anevoios, fiind mult mai in-sezisabil, deci greu de controlat. Mulțimea nu poate ști care este judecătorul cel mai bun și deosebirea a-

ceasta o fac cu greu chiar magistrații între dânsii, după ani întregi de conlucrare.

Din această cauză, în nici o carieră nu se văd mai multe reputații uzurpate ca în magistratură și nici mai mulți nepăstuiți.

Iată un judecător. Deși tânăr încă, el are figura precece, îmbătrânită chiar, părul și mustața îi sunt sure, argintii, pășește măsurat, vorbește grav și trăește complet retras de lume.

Altul: vici, figura mereu tânără și surzătoare, vorbăreț, expansiv.

Dintre aceștia doi, desigur că primul va face cea mai bună impresie, chiar dacă inteligența și talentul lui juridic ar fi cu mult în urma calităților de acest fel, cu cari natura a înzestrat din belșug pe cel de al doilea.

Primul va fi considerat ca bunul judecător, căruia i se cuvin toate onorurile. Cariera lui e asigurată, pe când talentul real de iscusit judecător al celui de al doilea ne fiind apreciat decât de câțiva inițiați, el este menit să rămâie în umbră.

În realitate însă, cât de mult înșeală aparențele !

Punând față în față aceste două elemente, îmi amintesc anecdota care se povestește despre vizita Lordului Byron la azilul de nebuni Salpêtrière din Paris. Poetul englez, cerând să cunoască gradul de exaltare dela care un om normal trece în categoria celor anormali, medicul spitalului l'a poftit la dejun împreună cu doi alți invitați.

Un personaj impozant, cu o barbă mare, îngrijită, serios, — grav chiar, — care se prezenta bine, vorbea rar și liniștit, tratând cu șir toate chestiunile la ordinea zilei, alături de un altul cu părul buclat, guraliv, sărind dela o idee la alta, începându-le pe toate și neisprăvind nimic. La sfârșitul mesei, după plecarea invitaților, Lordul Byron se arată nemulțumit :

— „Prea mare a fost diferența între cei doi invitați ai d-tale, — se adresează el doctorului. „Domnul „cu barbă este omul perfect normal, iar blondul acela „căpățânos și frizat, un nebun și jumătate. Eu care „tocmai voiam să văd exact limita de unde înce- „tează omul de a fi normal și trece în domeniul ne- „buniei, nu am putut face nici o constatare.

— Vă înșelați, excelență, îi răspunse medicul, „căci ați făcut o mare constatare. Domnul cu barbă, „care vi s'a părut atât de serios este cel mai periculos „nebun din spitalul meu. La cea mai mică contra- „zicere era capabil să vă asasineze, așa că la spa- „tele lui așezasem un gardian îmbrăcat în lacheu, „care îl supraveghea moment cu moment. Cât des- „pre „nebunul și jumătate”, acesta este unul din ge- „niile Franței și ale întregii lumi, marele roman- „cier *Honoré de Balzac*, despre care desigur că Ex- „celența voastră a auzit vorbindu-se. Nu vi l-am re- „comandat, tocmai pentru a face experiența pe care „ați dorit-o”.

Am citat această anecdotă, destul de cunoscută, din care se vede cât de mult ne pot înșela aparen-

țele, atunci când este vorba să apreciem și să cântărim meritele cuiva. Câte reputații uzurpate nu sunt așezate pe această înșelătoare aparență!

* * *

Circulara argentei care a fost răspândită la toate instanțele noastre judecătorești, este o frumoasă pagină de literatură juridică.

Incetineala, lânzezeala, sunt cei mai mari dușmani ai justiției. O bună judecată trebuie în prim rând să fie rapidă.

În materie penală, pedeapsa aplicată la mare interval de timp după săvârșirea faptului, devine cu totul inutilă. Căci, pe de o parte mentalitatea unui individ se schimbă în cursul anilor, astfel că din punctul de vedere sufletesc acela care va suferi constrângerea tardivă va fi, de cele mai adeseori, cu totul altul decât acela care a săvârșit faptul ce a provocat-o. Dar și morală socială evoluează în cursul anilor și se poate întâmpla ca un fapt pe care ea îl reprobă astăzi, să fie pedepsit în viitor, atunci când această morală a ajuns să-l tolereze, dacă nu chiar să-l și admită.

Apoi cu timpul pedeapsa pierde încă unul din caracterele ei esențiale, acela al exemplarității. Din potrivă chiar, întârzierea în represiune dă exemplul cel rău, căci atunci când un individ comite un delict, iar lumea constată că sancțiunea penală întârzie, va ajunge să creadă că acel fapt nu este pedepsit de lege.

Cât despre inconveniente terțiversării judecătorești civile, nu este nevoie de insistat, căci le vedem zilnic în jurul nostru, la rude, prieteni, simpli cunoscuți și chiar la noi înșine.

Când cineva are un drept trebuie să i se recunoască cât mai neîntârziat, căci orice întârziere este față de dânsul o nedreptate prin prejudiciul ce-i pricinuește.

Este de preferat o judecată slabă calitativ, dar rapidă, decât una perfectă dar tardivă.

Pentru a se obține rezultatul dorit ar fi oare absolută nevoie de o modificare legislativă? Nu! Este mai curând nevoie de o reformă a sufletelor judecătorilor și a auxiliarilor lor de cealaltă parte a barei, avocații. Trebuie să se puie capăt tradiției de incetineală șicanatorie și nepăsare față de interesele împričinaților.

Am convingerea că nu există puțința unei judecăți mai accelerate decât cea pe care o permite codul nostru de procedură civilă din 1900, dacă dispozițiile lui ar fi strict observate. Totuși, prin aplicarea lui defectuoasă timp de 30 ani, astfel cum s'a făcut, a ajuns să fie transformat într'un adevărat monument de șicane. Noile reforme procedurale, așa zise, de accelerare, abia născute, apucă și ele pe aceiași cale. Toate instituțiile create de legiuitor devin rele, atunci când oamenii le aplică rău.

Iată de ce, este foarte explicabil că primul gest al

unui magistrat, cu experiență și suflet, atunci când ajunge să conducă departamentul Justiției, este de a biciui unele procedee de cari toți oamenii corecți au a se plânge.

Magistrații și avocații bine intenționați, vor da tot concursul lor pentru realizarea dispozițiilor ministeriale cuprinse în *circulara urgenței*.

Numai astfel, Justiția la cari contribuie și unii și alții, va putea dobândi o nouă strălucire.

* * *

Psychosa alegerilor este o boală mintală care cuprinde pe toți oamenii pasionați de politică, în perioadele cari precedează, cele concomitente și chiar posterior alegerilor parlamentare, de cari depinde soarta guvernului. Oameni, în mod obicnuit pașnici, devin agresivi; cei cumiți își pierd cu totul cumpătul; buni la suflet ei se transformă în fiare; din încrezători devin atât de bănuitori, încât sunt cuprinși de mania persecuției; inofensivii ajung în stare să nimicească pe oricine li se pare că le stă în cale. Într'un cuvânt o adevărată maladie psihică pare că i-a cuprins pe toți, începând cu o săptămână sau două înainte de alegeri și luând sfârșit, în general, după terminarea acestor operații, la un timp mai mult sau mai puțin îndelungat.

Natural că printre victimele pe care le fac cei atinși de această boală, sunt în prim rând magistrații. Cade cineva în alegeri? Numai magistratul care a prezidat biroul electoral este vinovat. El l'a persecutat pe cel căzut, favorizând pe adversarul său. Dar, uneori persecuția aceasta a mers atât de departe, încât magistratul a falsificat rezultatul alegerii, citind și scriind greșit numărul voturilor, dacă nu chiar a *măsluit* — după o expresie consacrată — întreaga urnă. Natural, că de cele mai adeseori, faptele acestea se petrec numai în mintea politicianilor. Căci, atunci când un om politic devine impopular, îi este greu să mărturisească eșecul lui din această pricină. Tapul ispășitor e știut, e găsit de mai înainte. El este judecătorul care a prezidat alegerea.

Mă interesez de un judecător dela un tribunal oarecare, ce îmi este rudă. Să-i zicem Z. Când zic că mă interesez înseamnă că mă bucură tot ce mi se spune bine despre dânsul și că m'ar indispuce ceia ce ași auzi de rău. Vine vremea unor alegeri generale și judecătorul meu este desemnat să prezideze o secție de vot. A trecut și ziua alegerilor. A doua zi mă întâlnesc cu un om politic însemnat, făcând parte din unul dintre cele două partide în luptă :

— „Îmi pare foarte rău, îmi spune el prietenește, dar supărat, că judecătorul Z., ne-a persecutat, favorizând pe adversarii partidului meu !

— „ ?

— „Da, închipuește-ți că noi am ocupat localul de „vot de cu seară și am acoperit toate gheretele numai cu afișele noastre. Când vine judecătorul Z.,

el dă ordin ca pe jumătate din perete să fie puse și „afișele adversarilor. Din această cauză, nu am putut „obține la secția aceea, unde noi suntem foarte tari, „numărul de voturi, la cari eram în drept să ne aș- „teptăm”.

Convorbirea această m'a indispus. Nu că Z. ar fi făcut cine știe ce greșală, împărțind în două locurile destinate pentru afișaj. Dinpotrivă, procedarea lui pare cea bună. Dar îmi pare rău de ce tocmai Z., de care mă interesez eu, a dat prilejul să se vorbească de dânsul. Trebuia să facă astfel, ca nimeni să nu fie nemulțumit. Cum? Nici eu nu știu, dar sunt supărat.

A doua zi însă, vine la mine unul din șefii celuilalt partid politic, cu care fusesem coleg de școală și am păstrat raporturi de prietenie :

— A! gândesc eu, cel puțin acesta trebuie să fie mulțumit de Z. Da de unde! Iată ce-mi spune, el sub fo mă confidențială :

— „Ies dela club. Toți delegații noștri dela secto- „rul unde a prezidat Z. sunt indignați pe acesta. Ei „se plâng că din cauza lui Z., în sectorul acela unde „erau atât de populari, nu am putut dobândi decât „un număr mic de voturi...”

— „Bine, îl întrerup eu enervat, dar ce anume fapt a făcut Z.?

— „Nu știu exact, dar îți repet prietenește ce se spune la club... precis...”

De astădată sunt încântat, căci dacă reclamă și unii și alții de modul în care Z. a prezidat alegerile, înseamnă că acesta și-a făcut datoria cu toată conștiinciozitatea pe care o pune în mod obicnuit la îndeplinirea atribuțiilor lui.

L'am întâlnit pe Z. Era necăjit, căci — spunea el — a vrut să fie drept și să-i mulțumească pe toți, dar a reușit să supere și pe unii și pe alții.

— „Tocmai aceasta este pentru mine, dovada că „ai fost într'adevăr imparțial. Bravo Z. !”

Ia-m strâns mâna.

Z. zâmbi și plecă mulțumit

* * *

Mecanismul suprimărilor. Suprimările impuse de necesități bugetare, sunt la ordinea zilei. Magistratura superioară a dat primul ei tribut. Alte sacrificări vor urma — de sigur. Măsura în sine este în afară de orice discuție, dar modul cum s'a realizat, poate fi criticat.

Se fac suprimări de posturi, rămânând astfel magistrați supranumerari. Aceștia ar putea fi lăsați să funcționeze tot pe loc, până la ivirea unor vacanțe la aceiași instanță, sau delegați temporar la instanțe similare. În sfârșit, s'ar putea găsi mai multe soluții acceptabile, afară de una singură: aceea care s'a legiferat recent, anume „magistrații rămași astfel pe din afară, să fie titularizați la primele posturi vacante ce se vor ivi în instanțele de acelaș grad.

La noi nu există în mod legal deosebire între ma-

gistratura din diferite orașe. De fapt însă s'a făcut și se va face totdeauna o selecțiune. Orașele mari, centre aglomerate, au nevoie de magistrați de calitate mai superioară, cari să corespundă atât importanței afacerilor, cât și talentului membrilor barourilor. Cine ar putea nega că atunci când urmează a se face numai în Capitală, atât Ministrul justiției cât și consiliul superior al magistraturei, nu trebuie să dea alegerei o importanță mai deosebită?

Iată însă că la o instanță periferică, se suprimă unii judecători tocmai pentru că ei nu aveau de judecat decât puține afaceri și acestea de cea mai mică importanță. Cei astfel suprimați, ultimii numiți în posturi mai ușoare și cari nu au făcut practică serioasă decât într'o legiuire străină, se vor vedea de odată transplantați — prin efectul legii de reducere — la instanțe de cea dintâi importanță din vechiul Regat, cum ar fi: București, Craiova, Iași, Galați, etc., dacă la acestea s'ar ivi primele vacanțe.

Instanțele cărora ar reveni de drept acești magistrați, ar suferi astfel o diminuare a compunerii și prestigiului lor, iar magistrații transplantați, se vor simți ei însăși stingheriți, în locuri la cari nici nu au aspirat vreodată.

De aceia, d. ministru de justiție, de acord cu superiorul consiliu al magistraturei, au găsit mijlocul cel mai înțelept de a eluda neajunsurile acestea ale legii recente, transferând mai întâi la ivirea vacanțelor magistrați încercați în locurile vacante și apoi, aducând în locul acestora elementele devenite disponibile prin suprimări de posturi.

Socotim că orice lege care ar face nou amputări, va găsi și modul de a așeza pe cei rămași disponibili în locurile ce li se cuvin: „*The right man in the right place*”.

* *

Economii. — Și fiindcă este vorba de economii, găsim că multe suprimări se pot face în gospodăria noastră judecătorească. Căci sunt judecători de ocol și secțiuni de tribunale cu totul inutile, pecari organele de control ale Ministerului de justiție, ar putea oricând să le semnaleze; de asemenea unele Curți de apel sunt înzestrate cu prea mulți consilieri.

Un organism care nu are justificarea lui în perioada de criză prin care trecem, este acela al inspectorilor judecătorești, adevărat lux pe care nici chiar organizația justiției franceze nu și-l plătește.

În Franța, un decret din 28 Februaie 1910, relativ la inspectarea serviciilor judiciare, însărcinează cu aceste atribuții pe consilierii Curții de casație, cari în caz de necesitate se transportă în circumscripțiile curților de apel.

Cu care anume îndatoriri sunt investiți acești magistrați? O circulară recentă, a d-lui Leon Bérard, actualul ministru de justiție, le reamintește :

„Consilierii vor merge neanunțați, inspectând jurisdicțiile de toate gradele, asistând la ședințe, spre

„a se asigura dacă ele se țin în mod regulat. Vor vizita parchetele, grefele și serviciile anexe, împreună cu arhivele lor. Ei vor întinde misiunea lor la tot ce privește administrația justiției civile și criminale, dar sub cea mai expresă rezervă că verificarea și supravegherea se vor exercita în mod strict numai din punctul de vedere administrativ și că vor fi respectate puterile proprii ale tuturor magistraților, independența judecătorilor, libertatea deciziunilor lor și secretul deliberărilor”.

Iată o rezervă ce onorează atât pe ministrul de justiție care o face, cât și magistratura în fruntea căreia el se află !

EUGEN PETIT

Consilier la Cărtea de Apel Iași

Cum se împarte justiția în peninsula balcanică ASPECTE ȘI IMPRESII

Nu e fără interes, cred, să cunoască cineva chipul cum funcționează *Justitia* la vecinii noștri de dincolo de Dunăre.

Nu numai pentru pitorescul pe care-l prezintă pe alocuri mecanismul justiției lor, dar și pentru particularitățile acestei justiții, particularități cari adesea constituiesc un progres demn de imitat.

Și e mai util după părerea mea să împrumutăm și să adaptăm o măsură bună dela acei cari nici sub raportul structurei sociale și nici sub acela al culturii nu stau prea departe de noi decât să o copiem de la cei de care stăm prea departe din care cauză adaptarea e foarte anevoioasă.

Apoi experiențele ce se fac cu unele instituții de drept sunt cu atât mai concludente pentru noi, cu cât mediul în care se experimentează e mai asemănător mediului în care trăim noi.

Dacă rezultatele bune obținute prin aplicarea concordatului preventiv, de pildă, în Italia și Franța ar fi fost obținute în Turcia sau Grecia, desigur că nu încercăm deziluziile pe care le-am încercat aplicându-l la noi.

* * *

Evident nu considerațiunile acestea m'au determinat să întreprind voiajul în cele patru capitale ale țărilor balcanice, pe care l-am întreprins în primăvara aceasta. În vacanță omul nu se prea gândește la studii.

Ajuns însă la Constantinopol, — și ce am făcut la Constantinopol am făcut apoi și la Atena, Belgrad și Sofia, — m'am gândit că n'ar fi rău să cercetez puțin o problemă care nu era străină de indeletnicirile mele.

Prin intermediul reprezentantului nostru diplomatic din Stambul, D-l Ionescu, am avut prilejul să cunosc pe Suhat Hairy Bey, un judecător foarte gentil, dela care am căpătat toate lămuririle de care aveam nevoie și cu care am vizitat Palatul de Justiție de pe malul Bosforului.

Acesta este o clădire construită acum vre-o cinci zeci de ani, lângă Serai, de penultimul sultan turc. Deși relativ nouă, construcția nu face impresie bu-

nă vizitatorului din cauza relei întrețineri. E murdară și fără confort.

Totuși Turcii stau mai bine din acest punct de vedere, decât vecinii lor grecii și bulgarii, cari n'au un local propriu pentru distribuirea justiției.

Grecii sunt pe punctul să-și clădească unul, și încă unul grandios. Decât nu se prea înțeleg asupra locului unde au să-l ridice și din această cauză întârzie. Deocamdată ca și bulgarii, și-au adăpostit instanțele judecătorești prin clădiri particulare așa cum de altfel am făcut și noi, cu unele judecătorii de Ocol în București și cu Curtea cu jurați.

La Sofia, clădirea în care e instalat Tribunalul, are la parter un cinematograf, care dă prilej la tot felul de glume pe socoteala imprecinațiilor și mai ales pe socoteala magistraților. Așa se zice, că antreprenorul a ales locul acesta, solicitat de cei 70 magistrați stagiați pe care îi are Tribunalul și cari în orele de repaus populează sala.

* * *

Clădirea Palatului de justiție din Constantinopol e însă destul de încăpătoare pentru cele două judecătorii de ocol și pentru Tribunal. Are două etaje. La primul etaj sunt instalate judecătoriile și cele trei secții penale. În cel de al doilea funcționează Tribunalul de comerț (Ticaret Mahkemesi azasi) și cel civil (Asliye-aslié) cu patru secții, dintre care două se ocupă numai cu divorțurile, tutelele și atacurile de stare civilă.

În Turcia nu sunt Curți de apel. Afacerile se judecă în primă instanță la judecătorul de ocol, sau la Tribunal, și apoi în recurs la Curtea de Casație, care își are sediul la Eski-Sehir, în Anatolia.

Judecătoriile de ocol sunt specializate. Una judecă afacerile civile în care litigiul nu depășește suma de 300 lire turcești (vre-o 24.000 lei); cealaltă se ocupă cu afacerile penale, infracțiunile mici, contravențiunile sau delictele anume specificate de legea tor organică.

Specializați sunt Judecătorii de ocol și în Grecia. Cu deosebire că aici numai ei sunt specializați, nu și instanța din care fac parte. La aceiaș judecătorie funcționează doi magistrați, unul penal, altul civil.

Tribunalul are nouă secții, cu un Prim Președinte nouă vice președinți și până la cinci judecători de fiecare secție.

Judecători supleanți nu au Turcii. Magistrații își fac stagiul ca secretari — grefier de tribunal — cel puțin șase luni, după care pot fi numiți judecători deadreptul fără examen.

Chestiunea stagiului e rezolvată diferit în legislațiile celor patru țări pe care le-am vizitat.

În Grecia de pildă, stagiul se face ca judecător supleant, timp de un an. După aceea ca și la noi, candidatul trece un examen care-i dă dreptul să judece. Iar după alți doi ani poate fi promovat judecător.

În Bulgaria stagiul se face ca magistrat stagiar. După un an candidatul, poate fi abilitat să ia parte la ședință de Președintele Tribunalului și de cei nouă vice președinți, reuniți în adunare generală prezidențială, dacă are aptitudini și hotărâri trumos redactate. Deci fără examen. Numai când el vrea să intre în cinul judecătorească trece un examen.

Tribunalul joacă rol de popenieră, în care se pregătesc elementele tinere eșite de pe băncile școlii, pentru cariera juridică, nu pentru cariera judecă-

torescă. Dintre ei se pot recruta judecători de carieră, avocați și chiar judecători pentru instanțele speciale cum ar fi judecători pentru sinoade.

Am văzut de pildă un complet de secție la Tribunalul din Sofia, compus din doi judecători și un preot.

Era un candidat cu dreptul de a judeca, care făcea practică, în vederea slujbei de judecător eclesastic pe care avea de gând s'o îmbrățișeze (1).

Audiențele se țin atât în penal cât și în civil cu 3 judecători, cum e de altfel și la Atena, la Sofia și la Belgrad. Ele încep aci după masă, ca la noi, pe câtă vreme la greci, la bulgari și la sârbi încep de dimineață (2).

* * *

Procesele la turci și la greci trec prin două faze, — faza preliminară și faza de judecată — până ajunge la hotărâre, exact cum era la noi sub legea Mârzescu din 1925. Cu deosebire că pe câtă vreme la noi în faza preliminară tribunalul era alcătuit în complet de doi judecători, la turci un singur judecător adună probele și aduce procesul în stare de judecată. Ceeace e un avantaj, fiindcă ocupă mai puțin judecătorii dând posibilitatea să se formeze complete mai multe pentru pregătirea proceselor.

Am văzut până la trei asemenea complete lucrând în acelaș timp într'o secție a tribunalului, unele în Camera de consiliu, altele în sala de ședință. Judecătorul, asistat de Grefier, stă la o masă înconjurat de avocați și de părți și discută probele și ascultă martorii.

Dar unde celeritatea în soluționarea proceselor bate recordul e la greci.

Aici îndată ce președintele primește acțiunea, îi fixează termen. Dacă reclamantul se servește numai de acte în dovedirea pretențiunilor lui, el e obligat să

1) Funcția de magistrat stagiar nu e o slujbă de judecător propriu zis. De altfel magistrații stagiați nici nu sunt retribuiți ca magistrați. Li se dă o mică indemnizație care variază între 1.400—1.700 leva pe lună (cam 1.600—2.000 lei). Ei fac practică și la Judecătoriile de Ocol, unde sunt trimiși de Președintele Tribunalului, după nevoie. Instituția magistratului stagiar sub forma sub care funcționează la bulgari nu e rea. Tribunalul e pentru un jurist ceiace e spitalul pentru un medicinist. Un câmp de experiență de practică. Și acest laborator e bine să fie pus la îndemâna tuturor, cu atât mai mult cu cât candidații făcând practică ajută și lucrările Tribunalului fără să încarce prea mult bugetul.

2) Orariul de după masă e astăzi părăsit aproape pretutindeni. Afară de Franța, Belgia și România, nu cunosc o altă țară, unde judecătorul să fie obligat să intre în ședință la ora 1, imediat după masă. Turcii au orariul post meridian însă ei încep lucrul mai târziu și n'au ședințe în fiecare zi. De altfel sunt și ei pe punctul să părăsească acest orariu.

Orariul de dimineață are și avantajul că dă posibilitatea să se judece toate procesele sorocite într'o zi, fără amânări din oficiu. Când am spus unui coleg grec că la noi foarte des procesele se amână din lipsă de timp, a rămas mirat. Judecătorii greci nu cunosc amânările din oficiu. Ei încep slujba la ora 9 și o continuă până termină. Dacă la ora 1 nu sunt gata, vin și după masă. Decât asta se întâmplă foarte rar, căci ei nu au nici odată 60—70 procese civile sau 80—90 de procese penale zilnic pe condică, cum are Tribunalul Ilfov.

le atașeze la cerere, comunicându-le și părâtului. Acesta răspunde printr'un memoriu.

Dacă reclamantul își face probele altfel decât cu acte, președintele primind cererea, delegă pe un judecător cu adunarea acestor probe. Tot așa procedează și când părâtul prin memoriu solicită oare cari probatorii. Până la termen probele trebuiesc administrate de ambele părți.

Judecătorul delegat cu probele e de obicei și judecător raportor. În ziua de înfățișare el completează, ca judecător raportor, instanța în care se judecă afacerea instruită de el.

În acea zi părțile se prezintă cu concluzii scrise. Desbateri orale nu sunt admise la tribunal în primă instanță.

Odată procesul soluționat, și el se soluționează aproape întotdeauna la primul termen, judecătorul raportor se retrage și în locul lui vine un alt judecător raportor, la dreapta sau la stânga președintelui, care rămâne același toată ședința.

Pronunțările se fac de obicei imediat, fiindcă judecătorul raportor cunoaște dosarul. Acesta este marele avantaj al raportului și cred că ar fi bine ca el să fie introdus și la noi. Când un judecător cel puțin va cunoaște dosarul, altfel vor fi conduse debaterile, nu va mai fi atâta vorbărie și nici posterior închiderii debaterilor, repuneri pe rol pentru lipsa vre-unui act, cum se întâmplă astăzi foarte des, mai ales în procesele de eșire din indiviziune (3).

* * *

În afacerile penale la turci nu e instrucție preliminară. Parchetul investeste direct instanța de judecată chiar când e vorba de crime. Instrucția se face în fața Tribunalului, fiindcă crimele se judecă în Turcia de Tribunalele ordinare. Curți cu Jurați nu sunt în Turcia. Tribunalul penal are în Constantinopol o secție specială pentru crime, așa după cum are și Curtea de Casație din Esy-Sehir.

Parchetul Trib. din Constantinopol e alcătuit din 10 substituiți de procuror cu un vice procuror și un prim procuror, care poartă numele de procuror general. Procurorii au atribuțiile procurorilor noștri, cu adaosul unora din atribuțiile judecătorului nostru de instrucție. Ei sunt asimilați judecătorilor de ședință, sunt inamovibili, și pot trece la ședință ori când. Din acest din urmă punct de vedere nici o deosebire de organizația Parchetelor din Sofia și Belgrad.

Numai la greci lucrurile stau altfel. Acolo membrii ministerului public nu mai sunt asimilați judecătorilor. Ei constituiesc un corp cu totul aparte de corpul magistraturii de scaun. De aceea un procuror nu poate, renunțând la funcția lui să intre în Tribunal sau Curte, cum e cazul la noi. E un corp închis în care rămân până părăsesc cariera. Aceasta e și explicația pentru ce la Tribunalele grecești întâlnești substituiți de procuror care au depășit vârsta de cinci zeci ani.

5) Evident dacă raportul e serios, nu așa cum se făcea o-dinioară la Curțile de Apel, de formă, în două trei rânduri. Un astfel de raport nu e de nici un folos. Acesta a fost de altfel motivul pentru care dispozițiile referitoare din procedura penală a căzut în desuetudine. Aș preconiza raportul oral, așa cum se face astăzi la noi la Curtea de Casație. În chipul acesta judecătorul raportor e silit să studieze dosarul, fiindcă îi expune conținutul în ședință sub controlul părților care sigur îl cunosc

Și din punct de vedere al atribuțiilor Ministerul Public în Grecia prezintă particularități. Așa ei sunt însărcinați printre altele cu inspectarea lucrărilor judecătorești de ocoale. Sunt un fel de inspectori ai acestora. În această calitate ei se deplasează des în circumscripția lor. La Corynt am văzut în momentul sosirii mele acolo pe substitutul de procuror, un om de vre-o 55 de ani, care tocmai venea călare pe un câțăr dintr'o asemenea inspectie.

Un tablou asemănător acelora dela noi, din nainte de război, când judecătorul de ocol își încărca grefa și archiva pe câte un patru-ped pentru a merge în vre-o comună de munte, până la care nu era nici un drum carosabil. Și fiindcă suntem la capitolul ministerului public, voi releva a particularitate de data aceasta de origine bulgară, în ce privește atribuțiile procurorilor de Tribunal. După o dispoziție din legea de organizare judecătorească bulgară, procurorul de Tribunal poate să înlocuiască în caz de împiedicare pe procurorul de Curte, și să pună concluzii în ședință în locul acestuia. E identic cu ceea ce am văzut în Ungaria.

La noi substituirile sunt posibile însă numai de sus în jos, nu și invers. Procurorul general poate fi înlocuit de procuror de tribunal la Curtea cu Jurați și asta se întâmplă totdeauna, dar reciproca nu e posibilă.

* *

În Turcia după cum am spus nu există cele două grade de jurisdicțiune. O afacere judecată de Judecătorul de Ocol sau de Tribunal, merge direct la Curtea de Casație, care, dacă casează, judecă procesul în fond. Așa dar Curtea se comportă în rezolvarea proceselor ca Tribunalele noastre de județ, care casând evocă fondul.

Pentru ca să poată corespunde cerințelor ca instanță de fond, Curtea funcționează cu 8 secții patru civile și patru penale, E cel mai mare număr de secții pe care-l are o Curte de Casație în Europa.

Dintre cele patru secții civile una judecă numai afacerile civile venite dela Judecătorii de Ocol, alta se ocupă cu afacerile comerciale și ultimele două cu afacerile pur civile venite de la tribunal.

Un complet special alcătuit dintr'un președinte și doi consilieri judecă urmărirea pentru datorii și falimentele.

Aceiași formațiune o găsim și în penal și anume. o secție judecă recursurile contra cârțior de judecată, alta recursurile contra hotărârilor date în materie criminală și ultimele două recursurile corecționale.

Fiecare secție are un președinte și patru consilieri. În afară de completele de judecată Curtea are un prim Președinte numit și Președinte general.

Ședințele aici ca și la Curțile de Casație din Sofia și Belgrad se țin cu cinci judecători, pe câtă vreme la Atena ca și la București completele sunt compuse din 7 judecători.

* * *

O notă caracteristică a audiențelor instanțelor judecătorești din Peninsula Balcanică e lipsa lor de fast și solemnitate.

La Constantinopol, de pildă, sălile de ședință și camerele de Consiliu stau tot timpul deschise.

Lumea intră și iese, vorbește și fumează ca în aula pașilor pierduți a Palatului nostru de Justiție. Apro-

dul nu stă la uşă. El stă pe sală pentru a îndruma pe impricinaţi când sunt strigaţi de grefier şi a-i azeza la locurile lor.

Fastul lipseşte şi dela greci şi dela bulgari poate, la ei, fiindcă magistraţii n'au nici robe.

Numai judecătorii turci sunt îmbrăcaţi în robă. O robă fără baveţă, cu gulerul ridicat, ca a academicienilor francezi. La guler poartă o vipuşcă de culoare verde sau roşie după cum e vorba de judecător de şedinţa sau de procuror.

Şi avocaţii poartă robă la Constantinopol — fără vipuşcă însă. Grefierii n'au robă.

Nici debaterile în instanţă n'au amploarea debaterilor la noi.

Nu se face atâta retorică şi asta e un bine, căci economiseşte timp şi înlesneşte judecarea unui număr mai mare de procese.

La turci clientul stă tot timpul alături de avocat, pe aceeaşi bancă, când acesta nu pune concluzii, în picioare când acesta pune concluzii.

Tribunalul din Sofia, şi ca el toate Tribunalele din centrele mai mari ale Bulgariei, nu ţin şedinţe numai în pretoriul lor. Preşedintele poate trimite unul sau mai multe complete în judeţ. Când am vizitat eu Tribunalul din Sofia, 2 asemenea complete erau plecate, pentru a judeca procesele la domiciliul impricinaţilor. În chipul acesta îi scuteşte de drumul până la Sofia şi de pierdere de timp. Un fel de ambulanţă de data aceasta aplicată Tribunalului nu judecătorului de Ocol.

Tot pentru a menaja interesele impricinaţilor Tribunalul nu pune pe rol afaceri cu ţărani în zilele de târg.

Şi grecii îşi menajează uneori impricinaţii. Şi ei au un fel de ambulanţă. Au ambulanţa judecătorului unic pe care l-a creiat acum doi ani.

Unele infracţiuni şi anume dintre acele, pe care codul penal sau legile speciale le pedepsesc cu până la şase luni închisoare corecţională, sunt luate din competenţa Tribunalului şi date în competenţa unui singur judecător.

Aceasta judecă sau la Tribunal sau la reşedinţa vre-unei judecătorii de ocol.

Şi anume când procurorul crede că e bine ca într'un anumit centru să înfiinţeze un Tribunal cu judecător unic, se adresează Preşedintelui cu cererea de a delega un judecător în acest scop. El determină competenţa, ratiune loci, a acestui judecător, fiindcă el îi trimite procesele pe care are să le judece. Şi îi poate trimite spre judecare nu numai infracţiunile săvârşite în circumscripţia judecătorului de ocol, unde îşi fixează reşedinţa, ci de ori unde. Evident ţine seamă de distanţă (4).

* * *

Dreptul de investire atât în materie de delictе cât şi în materie de contravenţiuni aparţin în Grecia exclusiv procurorului. Ofiţerii de poliţie judiciară sau

4) Hotărârile date de judecătorul unic sunt date în primă şi ultimă instanţă când pedeapsa pronunţată este amenda sau închisoarea corecţională până la o lună. Dacă pedeapsa este mai mare hotărârea lui e susceptibilă de apel la Tribunal. El însă poate transformă după cererea condamnatului închisoarea în amendă, după un tarif stabilit de legiuitor. În acest caz impricinatul nu mai merge în apel la Tribunal.

autoritate administrativă, nu poate investi direct instanţele de judecată. Procurorul nu numai că investeşte instanţa, dar la Tribunal tot el este acela care alcătuie lista proceselor care au a se judeca într'o zi. El fixează termenele, nu Preşedintele Tribunalului. Tot el se ocupă şi cu emiterea procedurii şi cu îndeplinirea ei.

Numai când afacerea a fost instruită de judecătorul de instrucţie lucrurile se schimbă. În cazul acesta asupra urmării nu se pronunţă nici procurorul, nici judecătorul de instrucţie cum e la noi, ci Camera de Consiliu.

Dosarul cu actele sunt trimise la Tribunal în Camera de Consiliu şi aici se hotărăşte dacă e cazul ca inculpatul, să fie dat în judecată sau nu. Cu alte cuvinte oficiul judecătorului e separat de al instructorului, aşa cum era în Franţa până la legea din 17 Iulie 1856. În caz de trimitere dosarul e înaintat tot procurorului care îi dă termen de judecată.

Contra hotărârei se poate face opoziţie la Curtea de Apel, care se judecă tot în Camera de Consiliu.

Nici în Bulgaria Judecătorul de instrucţie nu investeşte direct instanţele de judecată cu ordonanţa lui definitivă. Aceasta e trimisă procurorului şi el decide dacă e cazul să exercite acţiunea publică sau nu. În caz de divergenţă între el şi judecătorul de instrucţie, dosarul merge din oficiu la Tribunalul civil, în Camera de Consiliu, care se pronunţă. Dacă Tribunalul clasează afacerea, procedura ia sfârşit. Dacă Tribunalul găseşte că e caz de trimitere, nu se pronunţă el, ci trimite dosarul la Curtea de Apel, care în Camera de Consiliu civilă, la bulgari Curtea are secţii civile şi secţii penale, statuează definitiv redactând ea ordonanţa de trimitere.

Tot Camera de Consiliu se pronunţă şi asupra confirmării sau infirmării mandatelor de arestare, când se opoazează de prevenit sau de Parchet.

La bulgari, şi ca la bulgari şi în celelalte legislaţii balcanice, nu există controlul din oficiu al Tribunalului asupra mandatelor de arestare.

Vreau să spun că un mandat de arestare nu trebuie trimis în mod obligatoriu Tribunalului, în cele trei zile dela lansarea lui, pentru ca Tribunalul să se pronunţe, dacă arestarea preventivă e legală şi necesară.

* * *

Cu riscul de a părea retrogradat găseşte că sistemul legiuitorului grec, bulgar şi jugoslav, e mai bun decât sistemul legiuitorului nostru.

Ce rol joacă tribunalul ca instanţă de confirmare la noi? Dacă ne luăm după unii interpreţi ai art. 97 pr. pen., el joacă rolul de control.

Legiuitorul n'a voit să lase la arbitrarul unei singure persoane arestarea cuiva bănuît că ar fi comis o infracţiune. S'a temut de abuz. Deaceia a hotărât ca mandatul să fie supus aprecierii tribunalului în termen de trei zile dela emiterea mandatului.

Teama de abuz era poate justificată altă dată când magistratul instructor nu era inamovibil şi când insistenţele politice, sursa cea mai de temut a abuzurilor, puteau să producă efect. Astăzi însă, cu magistratul inamovibil, intervenţiile nici nu se mai produc.

Apoi chiar dacă abuzurile ar fi încă de temut, contra lor partea are deschisă calea ordinară de atac. Se poate plânge contra ordonanţei prin care judecătorul de instrucţie a dispus arestarea lor, cum se poate plânge contra ori cărei alte ordonanţe. Dece s'ar aduce din

oficiu în fața tribunalului, ordonanța judecătorului de instrucție? Dece s'ar sili judecătorul de instrucție să supună el singur abuzul lui judecătii Tribunalului. Aceasta și-ar avea rațiunea dacă, cum erau altă dată, ar fi pericol ca prevenitul odată întemnițat să fie dat uitării, sau când nu i-ar fi posibil cum deasemenea se întâmplă altă dată, să comunice cu instanța de judecată. Ori aceasta îi e foarte ușor. Poate imediat ce i s'a luat interogatorul și s'a declarat arestat, să opoazeze, chiar în Cabinetul judecătorului de instrucție, ordonanța.

Posibilitate de a acționa contra deținerii abuzive o are prevenitul prin cererea de eliberare provizorie, cu care poate ajunge până la ultima instanță de judecată.

Din punct de vedere juridic ce este tribunalul constituit în instanță de confirmare? Instanță de apel? Dar instanța de apel în materie de instrucție e Camera de Punere sub Acuzare. Toate ordonanțele susceptibile de atac, merg la Camera de punere sub acuzare și nu înțeleg dece s'ar face excepție cu cea care ordonă arestarea.

Primă instanță? Dar primă instanță e judecătorul de Instrucție, în fața căruia părțile, procurorul și inculpatul pun concluzii, unul pentru arestare și celălalt pentru lăsarea în libertate.

Trebue socotit deci ca o a treia instanță într'un sistem procedural, care nu cunoaște decât două instanțe de fond în rezolvarea unui litigiu și într'o materie unde celeritatea este de esența instituției.

E ciudat cum legiuitorul nostru nu și-a dat seamă de aceste contradicții cu el însuși. După ce declară că orice afacere e supusă la două grade de jurisdicție și după ce decretează printr'o mulțime de dispoziții urgente instrucției, vine cu această creație pentru a obveni la aceste două principii.

Și cel puțin dacă creația ar fi de vre-o utilitate. Din păcate practica arată că instanța de confirmare nu e de nici un folos, fiindcă fie că tribunalul infirmă, fie că el confirmă ordonanța judecătorului de instrucție tot ajunge în fața Camerei de Punere sub acuzare. Când infirmă face procurorul apel, când confirmă, face prevenitul apel.

Se va zice poate că, dacă s'ar desființa Tribunalul ca instanță de confirmare, s'ar prelungi dețineria preventivă, pentru că până a ajunge dosarul la Camera de punere sub acuzare și până ce acesta se va pronunța, va trece prea mult timp, mai ales când prevenitul e deținut în alt oraș decât acela de reședință al Curței de Apel pe lângă care funcționează Camera de Punere sub Acuzare.

Așa ar fi dacă hotărârea de infirmare a Tribunalului ar produce în materie de confirmare acelaș efect, ca hotărârea achitatorie în materie de judecată, adică dacă ar pune imediat în libertate pe prevenitul. Dar după cum se știe efectul e altul. Opoziția la Camera de Punere sub Acuzare este suspensivă de executare. Prevenitul tot rămâne închis până se pronunță Curtea. Ba încă are șansa să rămână mai mult închis. Dacă dosarul ar fi trimis la Curte imediat ce el a declarat judecătorului de instrucție că înțelege să apeleze ordonanța, se va economisi timpul pierdut cu judecarea și îndeplinirea formalităților la tribunal cu termenul de apel, etc. (5).

5) În sistemul ce critic nu concep această procedură hibridă neîntâlnită în altă parte a procedurii penale, a investirii instanței superioare de instanța inferioară direct și din o-

Evident s'ar putea introduce și la noi Camera de Punere sub Acuzare de pe lângă tribunal, ca în legislația ungară, austriacă și germană.

De aceste considerațiuni probabil au ținut seama legiuitorii pe care i-am citat și ca ei și alții cum e cel francez, italian etc. fiindcă după câte știu dispozițiile din art. 97 pr. pen., nu se găsesc în alte legiuri, când a renunțat la această garanție iluzorie.

Legiuitorul nostru ar face bine dacă ar imita pe legiuitorul francez din 1856, care deși găsea că e bine ca organul de trimitere în judecată să fie altul decât cel care a instruit pentru o mai obiectivă apreciere a probelor și pentru o mai mare garanție a intereselor inculpatului a desființat Camera de Consiliu a tribunalului ca instanță de trimitere pentru că a constatat că în practică nu dă nici un rezultat.

Pentru a avea garanția de care e dornic legiuitorul s'ar putea ocupa mai de aproape de chestiunea recrutării și salarizării magistraților, fiindcă și din acest punct de vedere vecinii noștri stau mai bine decât noi.

E de relevat în primul rând că ei n'au un consiliu superior al magistraturii prin care Ministerul de justiție să amestecă deghizat în recrutarea și avansarea magistratului.

Recomandările se fac în Bulgaria pentru tribunalele de județ, de Curțile de apel, după o listă întocmită de primul Președinte și de vice președinții secțiilor.

Dacă un judecător se socotește pe nedrept omis din listă, el are posibilitatea să facă apel la Curte, care îl judecă și îi dă sau nu satisfacție, trecându-l sau nu pe listă, după cum merită.

Curtea în aprecierile ei ține seama atât de rapoartele pe care le fac inspectorii judecătorești ai Ministerului de justiție numiți și revizori, cât și de rapoartele inspectorilor pe care îi delegă ea din sânul ei pentru a cerceta lucrările judecătorilor.

Când e vorba de recomandări cari privesc pe consilierii de Curte de apel, ele se fac de Curtea de Casație în adunare plenară prin vot secret.

La turci, tot membrii Curții de Casație, optează dintre președinții de tribunal pe consilieri și Ministrul de justiție e obligat să-i numească.

Așa cum se întâmplă de altfel și la greci, unde rolul Ministrului e și mai redus fiindcă spre deosebire de cele ce se întâmplă la Bulgari și la noi, instanța superioară recomandă numai un candidat, nu trei.

* * *

Sub raportul salarizării deasemeni magistrații au o situație mai bună.

Voi da câteva date. Turcia un judecător de tribunal primește până la 290 lire turcești pe lună, ceea ce înseamnă aproape 24.000 lei. Magistrații sunt împărțiți în clase, în 6 clase, așa cum sunt împărțiți magistrații în Ungaria, Austria, Germania și alte părți, cu posibilitatea de avansare pe loc din 3 în 3 ani. O măsură care de mult se preconizează la noi, dar care nu se înlăpătește, din care cauză se găsesc la tribunal și

ficiu așa cum se petrec lucrurile în caz de trimitere la confirmare a unui mandat de arestare. Sunt cazuri și fiecare dintre noi am cunoscut unul sau două când preveniții ar fi foarte bucuroși să nu mai fie aduși și dați în spectacol la confirmare, unde ei se mărginesc să recunoască faptul și legitimitatea arestării. Și totuși el e adus la confirmare ca să dea de lucru și tribunalului și judecătorului de instrucție și autorităților administrative.

mai ales la București, judecători cu vechime plătiți cu 10.000 lei pe lună.

Primul Președinte al Curții de Casație din Turcia primește 600 lire turcești pe lună, ceea ce înseamnă aproape 50.000 lei.

La Atena un judecător primește 7.725 drahme, ceea ce înseamnă 16.500 lei. Un consilier de Curte primește 21.000 lei. Numai insist. Dacă ținem seamă de puterea de achiziție a banului acolo, salariile magistraților în cele patru țări sunt cu 10—20% mai ridicate ca la noi.

Aceasta însă nu-i împiedică nici pe ei să se plângă că primesc salarii de mizerie.

Și ca echivalent al muncii prestate magistrații în țările balcanice primesc un salariu mai mare decât la noi.

Numărul afacerilor judecate de tribunalele din Constantinopol, Atena, Belgrad sunt mai puțin numeroase decât la București. Dar numărul magistraților e mai mare.

La Constantinopol tribunalul are un Prim președinte și 67 de judecători plus II procurori.

La Atena un tribunal mult mai mic ca acel dela București are 44 de judecători cu 10 cabine de instrucție, 6 supleanți și 11 procurori. În Grecia sunt 9 Curți de apel la o populație de 5 milioane jumătate locuitori.

În Bulgaria, la Sofia Tribunalul are un președinte, 31 judecători 9 judecători de instrucție, un supleant, un procuror, 9 substituiți, 5 judecători de notariat, 17 judecători de executare care îndeplinesc oficiul îndeplinit de portării dela noi, dar care sunt judecători de tribunal și 70 de stagiați din care 34 cu drept de a judeca.

GEORGE SOLOMONESCU

Magistrat

Tribunalul Ilfov

COMPUTAREA TERMENULUI DE APEL ÎN MATERIE CONȚENCIOASĂ CIVILĂ ȘI COMERCIALĂ DUPĂ LEGEA DELA 1 SEPTEMBRIE 1929

Secțiunile: a V-a, la 26 Ianuarie, a IV-a, la 21 Februarie, și a I-a, la 13 Maiu 1931, ale Curții de apel București au decis că legea dela 1 Septembrie 1929 pentru modificarea legii dela 19 Maiu 1925 privitoare la unificarea procedurii și accelerarea judecăților, în loc să mențină *unificat* modul de calculare a termenului de apel în materie contencioasă civilă și comercială, cum a fost după legea veche, îl *diversifică*, în sensul că, numai în materie civilă, iar în materie comercială, numai pentru sentințele date în contradictor, acest termen curge dela data *comunicării*, pe câtă vreme, în materie comercială, pentru sentințele date în lipsă, el curge dela data *pronunțării*.

Cu alte cuvinte, legea din 1925, prin art. 41, abrogase și al. 1 și al. 2 art. 904 din Codul comercial (al vechiului Regat), pe câtă vreme legea dela 1929 abrogă numai al. 1.

Deciziunea dela 26 Ianuarie fiind publicată (*Curierul Judiciar*, 1931, pag. 269), se cunoaște și motivul acestei soluțiuni: „scopul legiuitorului a fost de a *accelera* introducerea apelurilor comerciale... când hotărârea a fost dată în contradictor“ (pag. 270).

Scopul legiuitorului: mai exact, *scopul legii*.

Care a fost scopul legii din 1925 și care este scopul legii din 1929? Diferă el dela o lege la alta sau este unic ?

În legea din 1925, scopul ei este arătat în titlul și în art. 53.

În *titlu*, se arată că legea este privitoare la *unificarea unor dispozițiuni de procedură civilă și comercială pentru înlesnirea și accelerarea judecăților* înaintea tribunalelor și Curților de apel.

Expresiunea conține două idei :

a) ideia de *unificare* a unor dispozițiuni de procedură civilă și comercială, și

b) ideia de *înlesnire și accelerare* a judecăților.

Ce raport este între aceste două idei ? Stau ele pe acelaș plan de însemnătate ? Sunt ele independente una de alta ? Sau una este subordonată alteia ? Și care anume ? Este ideia de unificare subordonată ideii de înlesnire și accelerare ? Sau este aceasta din urmă subordonată celei dintâi ?

Incontestabil că ideia de înlesnire și accelerare este subordonată ideii de unificare, pentru că expresiunea, care le conține, este, în scurt, redactată astfel: *unificarea unor dispozițiuni de procedură civilă și comercială pentru înlesnirea și accelerarea judecăților*. Cu alte cuvinte în scop de a *unifica* unele dispozițiuni de procedură civilă și comercială și aceasta *în scop* de a înlesni și accelera judecățile.

Art. 53 face parte din Cap. VII. Dispozițiuni finale și transitorii.

El cuprinde următoarea dispozițiune finală: „Legea de față formează, în materie civilă și comercială, de natură contencioasă... *procedura unificată de drept comun pe întreg teritoriul țării*“ Cu alte cuvinte, dispozițiunile de procedură în materie contencioasă civilă și comercială unificate prin lege din 1925 constituiesc la un loc procedura de drept comun aplicabilă în toată țara.

Art. 41 cuprinde una din aceste dispozițiuni.

Prin ea, în ce privește termenul de apel, se statuează, ca durată 15 zile, unificându-se: durata de 2 luni din procedura civilă românească, durata de 30 zile din procedura comercială românească, durata de 1 lună din procedura basarabeană și durata de 14 zile din procedura bucovineană.

Se generalizează pe toată țara durata termenului de apel din procedura transilvăneană.

De observat este că, fixându-se cifra de 15 zile, se *accelerează* judecata: în vechiul Regat, în materie civilă, cu 1 lună și 1/2, în materie comercială, cu 15 zile, iar în Basarabia, cu 1/2 lună, *întârziindu-se*: în Bucovina, cu 1 zi.

Avem aici și dovada că ideia de accelerare este *primată* de ideia de unificare. În adevăr, prin fixarea duratei termenului de apel la 15 zile, ideia de accelerare, în ce privește Bucovina, este pur și simplu *sacrificată* în fața ideii de unificare.

De observat mai este că orice împrecinat de oriunde ar fi el este *înlesnit*, știind în ce termen *unic* se face, la orice tribunal din țară, apelul în materie contencioasă civilă și comercială.

Că punct de plecare al termenului de apel, se consideră, pentru toată țara, data comunicării. Cu alte cuvinte, se face aplicabil acest mod de calculare și în vechiul Regat în materie comercială pentru sentințele date în contradictor.

Iată, aplicat la speță, *scopul legii* din 1925: *termen de apel unificat cu durată și computare în materie contencioasă civilă și comercială pe întreg teritoriul țării*.

Soluțiunea Curții de apel București aduce sus ară-

tatei ideii de unificare a termenului de apel o ştirbire pe cale de *interpretare*, în sensul că legiuitorul din 1929 ar fi avut ca scop să păstreze unificat ca durată şi computare termenul de apel pe întreg teritoriul ţării, așa cum îl realizase legea din 1925, *diversificându-l*, însă, spre deosebire de acea lege, *numai în vechiul Regat, și numai în materie comercială, și numai pentru sentințele date în contradictor*.

Acest scop *special* atribuit de Curte dispozițiunii al. 2 art. 32 legea din 1929, concordă el cu scopul noii legi, sau nu concordă? Diferă oare scopul legii din 1929 de scopul legii din 1925? Ideia de unificare cade ea pe al doilea plan? Această idee este ea chiar sacrificată ideii de accelerare? Ori, ideia de accelerare rămâne și în legea din 1929 tot subordonată ideii de unificare?

Credem că răspunsul afirmativ nu suferă nici o îndoială.

Am văzut că scopul legii din 1925 a fost să realizeze o *procedură unificată de drept comun pe întreg teritoriul țării în materie civilă și comercială de natură contencioasă înaintea tribunalelor și Curților de apel*.

Scopul legii din 1929 n'a fost să revie asupra scopului legii din 1925, restrângând câmpul de aplicațiune al ideii de unificare delimitat de acea lege. Legea din 1925 a tins pur și simplu să *perfectioneze* aplicațiunea ideii de unificare, înlăturând controverseele ivite în practică.

Menținerea în totul a scopului, dela o lege la alta, o demonstrează comparația art. 60 din legea dela 1929 cu art. 53 din legea dela 1925. Se pare chiar că *ideia de unificare, ca scop dominant, este și mai accentuat exprimată în art. 60. Art. 53 prescrie că dispozițiunile de unificare formează, în materie civilă și comercială, de natură contencioasă, procedura unificată de drept comun pe întreg teritoriul țării. Art. 60, prescriind acelaș lucru, accentuează: în orice materie civilă și comercială etc.*

Atunci, pentru ce legiuitorul din 1929 a înlocuit art. 41 din legea dela 1925 cu art. 32 modificat.

Să începem prin a pune față în față cele două texte.

1925

Art. 41. — Termenul de apel în materie civilă și comercială este de 15 zile.

Acest termen curge în ambele cazuri de la comunicare.

1929

Art. 32. — Termenul de apel în materie contencioasă civilă și comercială este de 15 zile, *chiar și în cazul când prin legi sau dispozițiuni speciale se prevede alt termen.*

El curge de la data comunicării hotărârii supuse apelului, *afară de cazul când prin legi sau dispozițiuni speciale se prevede că se va socoti de la pronunțarea hotărârii.*

Cari sunt deosebirile între un text și altul?

a) În art. 32 al. 1 se adaugă: „contencioasă“;

b) Din art. 41 al. 2 se suprimă: „în ambele cazuri“;

c) La finele art. 32 al. 1 se adaugă: „chiar și în cazul când prin legi sau dispozițiuni speciale se prevede alt termen“;

d) La finele art. 32 al. 2 se adaugă: „afară de cazul când prin legi sau dispozițiuni speciale se prevede că se vor socoti dela pronunțarea hotărârii“.

Restul sunt simple schimbări de stil.

Adaosul dela litera a este punerea în concordanță a art. 32 cu art. 60, care conține expresiunea: „de natură contencioasă“.

Suprimarea dela litera b se va înțelege din expunerea de mai jos.

În ce scop s'au făcut adăugirile dela literile c, și d?

În expunerea de motive se arată: „art. 32 menține termenul de apel la 15 zile conform art. 41 din legea 1925“.

Termenul de apel, ca noțiune generică, înglobează și durata și computarea, ca noțiuni specifice.

Cu atât mai mult în cazul de față cu cât *nu* se spune: „conform art. 41 al. 1 din legea 1925“.

Prin urmare, în expunerea de motive, se afirmă că termenul de apel prevăzut în art. 41 este menținut prin art. 32, adică *termenul de apel este menținut ca dispozițiune de procedură unificată de drept comun în materie contencioasă civilă și comercială înaintea tribunalelor și Curților de apel de pe întreg teritoriul țării*.

Mai departe, expunerea de motive, arată și în ce scop s'au făcut adăugirile finale din ambele aliniate. Se arată anume că aceste adăugiri privesc:

a) „*materiile* în cari legi sau dispozițiuni speciale prevăd alte termene“;

b) „cazurile când prin legi sau dispozițiuni speciale se dispune că el se va socoti dela pronunțarea hotărârii“.

Cari materii? Materia comercială de drept comun, sau *materiile* comerciale speciale?

Nu materia comercială de drept comun, căci atât această materie cât și materia civilă de drept comun de pe întreg teritoriul țării și-au primit procedura unificată de drept comun cu aceeaș sferă de aplicațiune teritorială.

Rămâne deci ca prin materii să se înțeleagă, în ce privește dreptul comercial, *materiile speciale* din legile speciale sau din dispozițiunile speciale cuprinse în Codurile comerciale de pe întreg teritoriul țării. Spre pildă, legea cambială, legea falimentului, etc., vorbind de Ardeal; dispozițiunile privitoare la diferite materii speciale din Codul comercial, vorbind de vechiul Regat, etc.

Așa dar, legiuitorul dela 1929, prin adausul din art. 32 al. 1, a căutat să formuleze un text de lege care să cuprindă, pe lângă *materia* contencioasă civilă și comercială de drept comun de pe întreg teritoriul țării, și *materiile* contencioase civile și comerciale speciale cuprinse, fie în legi speciale, fie în dispozițiunile respective din codurile civile și comerciale de pe acelaș teritoriu.

Se pare chiar că aceasta înseamnă nu restrângere, ci *extindere* a ideii de unificare, scopul dominant și unic al ambelor legi, și din 1925 și din 1929.

Și mai cu seamă: *restrângere prin diversificare*, cum se vede din mai sus pomenita deciziune a Curții de apel București.

În al doilea loc, acelaș legiuitor, prin adausul din art. 32 al. 2, a fost în adevăr preocupat de ideia de accelerare (uitând poate ideia de înlesnire; în orice caz abandonând pe cea de unificare), dar *numai* în ce privește *materiile* contencioase civile și comerciale speciale cuprinse, fie în legile, fie în dispozițiunile respective din codurile civile și comerciale de pe întreg teritoriul țării, *nu* și în ce privește *materia* contencioasă civilă și comercială de drept comun de pe acelaș teritoriu.

Formularea textului art. 32 din legea dela 1929 poate că nu e reușită, cum se vede din controversa

ivită în practică și chiar în doctrină, dar el nu poate fi altfel just interpretat prin scopul dominant și unic al ambelor legi: ideea de unificare, căreia îi sunt subordonate, uneori până la sacrificare, celelalte două: ideea de înlesnire și de accelerare.

C o n c l u z i u n e

Legea dela 1 Septembrie 1929 menține unificat termenul de apel ca durată și computare în materie contencioasă civilă și comercială înaintea tribunalelor și Curților de apel de pe întreg teritoriul țării; îl menține (deci unificat și în materie contencioasă comercială, pentru sentințele date în contradictor, peste tot, unde se aplică dela origine sau prin extindere Codul comercial (al vechiului Regat).

Prin art. 32 din legea dela 1929, cași prin art. 41 din legea de la 1925, s'au abrogat și al. 1 și al. 2 art. 904 din codul comercial (al vechiului Regat).

G. TEODORESCU

Contribuțiune la aplicarea decr. de grațiere din Iunie 1931

Remiterea de pedepse prin decrete de grațiere, constituie după Constituție o prerogativă regală. Dreptul acesta de a iertă trebuie privit prin însăși origina sa care are un caracter mistic. Făcute pentru a comemora evenimente importante din viața statului, interpretarea lor e strâns legată atât de cazurile similare din trecut cât și de spiritul ce-a prezidat la decretarea lor.

Pentru soluționarea dificultăților ce s'ar putea naște cu ocazia aplicării unor articole — în special a două art. II și III, e deci necesar să ne conducem conform criteriilor mai sus anunțate.

Decretele de grațiere din 1922, 1929 și 1931 au aproape aceiași redacțiune și acolo unde se deosebesc această deosebire însăși constituie și conduce la înțelegerea ei cum de pildă art. III al. b.

Vom insista asupra art. II, art. III al. b și c. și art. VII. Art. II prevede că: se grațiază în totul cei condamnați la o pedeapsă privativă de libertate de maximum trei luni. Art. VII întinde efectele grațierei acordate prin decretul din Mai 1929 și asupra celor cari la data aceluiași decret nu obținuse o hotărâre definitivă. Acest art. e similar articolelor respective din decretul 1922 și 1929. Totuși trebuie privit în legătură cu art. VII al actualului decret precum art. II din decretul 1929, trebuie privit în legătură cu art. VII din decr. 1929. Această remarcă interesează pe condamnații la o pedeapsă variind între trei luni și șase luni. De pildă: se comite o infracțiune în anul 1929 înainte de 13 Mai acel an. Hotărârea de condamnare s'ar fi putut da înainte de aceeași dată, însă are loc în 1931 înainte de 13 Iunie (8 Iunie) și rămâne definitivă fie în mod normal sau prin mijlocul prevăzut în circulara 50.660, circulară explicativă a Ministerului de justiție pronunțând o pedeapsă de cinci luni închisoare corecțională.

În conf. cu disp. art. VII care spune categoric: „pe lângă grațierea de față vor beneficia...“ calculul pedepsei urmează să se facă în modul următor: se reduce conform art. III decr. 1931 ½ din pedeapsă care va deveni de două luni și cincisprezece zile. Făcându-se conform art. VII decr. 1931 și aplicațiunea art. III

decr. 1929, pedeapsa fiind mai mică de trei luni, condamnatul este grațiat în totul urmând, dacă e liber să nu se mai emită mandat, iar dacă e încarcerat, să fie eliberat de îndată.

Astfel trebuie interpretat acest text al art. II atât din cauza redacțiunii categorice a art. VII decr. 1931, cât și din spiritul decretului care arată că intenția care a predominat a fost ca clemența regală să profite celor condamnați la o pedeapsă relativ mică; socotind că o pedeapsă relativ mică este sancțiunea proporțională a unei infracțiuni de o mai mică importanță comisă de un infractor a cărui grad de perversitate e mai scăzut.

Deci, cu privire la acest art. dificultățile ce s'ar ivi cu ocazia aplicării lui se găsesc astfel soluționate. Nu tot atât de facil apare soluțiunea dificultăților ce s'ar putea naște cu ocaziunea aplicațiunii art. III al. b și c. Acest art. în aliniatul a, ca și art. corespunzătoare din decr. 1922 și 1929 are următoarea redacțiune: decr. 1931 al. a: se reduce la jumătate pedepsele pentru cei condamnați dela trei luni până la un an, redacțiune care se păstrează în decr. din 1922 și 1929 cu privire la pedepsele mai mari în proporții de 1/3 sau 1/4 ceace în decr. actual se găsește modificat prin fraza: „din pedeapsa ce mai au de executat“. Așadar reducerea prevăzută în decr. 1922 și 1929 trebuie calculată la pedeapsa inițială sau substituită în cazurile care cad sub prevederea acelor texte. Aceasta rezultă explicit din însăși redacțiunea textului. În decr. actual Iunie 1931, redacțiunea aliniatelor b și c, este alta și anume: „...o treime sau o pătrime din pedeapsa ce mai au de executat“ fie inițială or substituită cum se arată în partea finală a acestui art. Această redacțiune pusă în comparațiune și cu disp. art. 5 din decr. 1914, „...au de făcut“ lasă limpede să se înțeleagă până unde a voit să se întindă voința regală. Posibilitatea beneficierei de acest art. interpretat prin mijloacele expuse la începutul acestei contribuțiuni presupune o încarcerare preexistentă pentru ca să existe un rest de pedeapsă ce „mai au de executat“ și asupra cărui rest numai, urmază a se calcula reducerea.

În acest caz se pot găsi infractori care să beneficieze numai de decr. din 1931 sau cari să beneficieze și de decretul din 1929 pe lângă cel actual. Chestiunea trebuie astfel privită și soluționată în așa mod încât să nu fie favorizați infractorii care s'au sustras dela pedeapsă și să nu se îngreuneze situațiunea acelor infractori care de bună voe au înțeles prin încarcerare să-și înceapă osânda cu care a fost sancționată infracțiunea lor, mai cu seamă că trebuie socotit că între data comiterii infracțiunii, data hotărârii definitive și data executării acestei hotărâri laps-ul de timp trebuie să-și înceapă osânda cu care a fost sancționată infracțiunea în care s'ar putea cădea. Vom lua un exemplu a unui caz din cel mai discutabil și anume: un infractor comite în Ianuarie sau Februarie 1929 o infracțiune. Hotărârea de condamnare prevede o pedeapsă de cinci ani și rămâne definitivă în Oct. 1930. Infractorul până la apariția actualului decret s'a sustras dela pedeapsă. Prezentându-se astăzi pentru executare, infractorul va beneficia firește de disp. art. III din decr. 1929 aceasta conform prevederilor art. VII decr. 1931. Reducându-se deci 1/3 „pedeapsa celui condamnat la cinci ani“ (art. III al. b. decret. 1929 și art. III decr. 1922) urmează că el va face patruzeci luni închisoare. Dacă am socoti că aceasta este pedeapsa ce mai are de executat și am reduce din ea iarăși 1/3, adică treisprezece luni și zece zile ar urma ca infractorul să execute două-

zeci și șase de luni și douăzeci zile. Luând un caz similar în care însă infractorul s'a supus rigorilor legii și din cele patruzeci de luni de pedeapsă în urma aplicării decr. 1929 a executat un număr de zece sau douăzeci de luni, calculul urmând a se face pe restantul ce mai are de făcut, ne va conduce la anomalia pe care atât de elocvent o ilustrează exemplul luat.

Deci socotim în comparație cu celelalte decrete amintite și văzând deosebirea de redacțiune, considerăm că spiritul decr. este o severitate mai mare față de infractorii care prin gravitatea pedepsii au fost înfierați ca mai periculoși societății și în consecință aceeași severitate trebuie să apese și asupra celor ce s'au susținut dela executarea osândei.

Așa dar reducerea de 1/3 sau 1/4 trebuie calculată numai asupra pedepsei „ce mai au de făcut, aceasta privind pe infractorii în curs de executarea pedepsei iar pentru cei cari până la data prezentului decr. nu s'au început pedeapsa nu se va putea aplica același sistem de calcul ei având tot de făcut și nu numai o parte cum specifică cuvântul mai. pentru că dacă altul ar fi fost spiritul care a predominat la redacțiune s'ar fi întrebuințat formula' au de executat cum a fost întrebuințată în art. V din decr. 1914.

Socotim că până la apariția unei circulații explicative aceasta este soluția cea mai echitabilă, rezultanta a comparațiunii textelor anterioare și a spiritului decr. actual.

20, Iunie 1931.

GEORGE C. GRIGORIU
Procuror Trib. Prahova

Pe marginea nouilor proiecte de legi

ȚAMBIA PROTESTATA:—TITLUL EXECUTOR

Intre legile ce — suntem informați — vor fi votate, în chiar actuala sesiune parlamentară, va fi și modificarea art. 349 c. com., la începutul cărui articol se va adăuga trei noi aliniate, prin care se va recunoaște cambiei și cecurilor protestate, puterea de titluri executorii, pe baza cărora — imediat, — cu formele legale, se va putea face somații de plată debitorilor, iar în termen de 5 zile, dela primirea somației, oricare din acești debitori va putea face contestație și invocă, — pe această cale, — mijloacele de apărare, cu restricțiunile din art. 349 c. com.

Aprobăm, cu entuziasm, această foarte utilă modificare a art. 349 c. com., care — suntem siguri, — va aduce mare folos comerțului nostru și va restabili creditul în România, dar să se dea debitorului dreptul să facă contestație, nu după primirea somației de plată, ci după ce se va începe și formele de urmărirea averii lui, aceasta pentru a nu se da puțința debitorilor de rea credință — și sunt atâția! — ca, în intervalul de timp cât li se va judeca contenstațiile, ce — e cert, că vor face, — să-și înstreineze averea.

Dacă nu se va modifica în acest sens art. 349 cod. com. și dacă se va lăsa debitorilor posibilitatea de a face contestații după primirea somațiilor de plată — iar nu după ce li se va urmări averea, — toate foloasele titlului executor al cambiei protestate vor fi iluzorii, — căci, repet, debitorii de rea credință își vor înstreina averea, în timpul judecării contestației lor, — iar după respingerea contestațiilor — când va merge creditorul la domiciliul debitorului, însoțit de portărel,

sau de judecător, va constata... că nu mai are ce urmări.

Câmpulung-Muscel, 18. VI. 1931.

C. S. BALLAN,
Judecător-consilier.

Organizarea Judecătorească

Nouii examene?

În ziarul „Lumea” din Iași citesc că d-l Const. Hamangiu, actualul ministru de justiție, unul din distinșii noștri cărturari, marele animator și muncitor fecund, voeste să introducă în lege dispozițiuni ca locurile de președinți la tribunale și consilieri la curte să fie ocupate prin examen.

Măsura n'o cred dreaptă, nici utilă și nici a fi de natură să facă adevărata selecțiune.

După 20 ani de carieră, a fi supus la un nou examen, e greu, cei mai tineri, cu memoria mai activă, vor putea învinge pe cei mai vechi, cu practică, ceia ce nu va fi în folosul justiției.

Nici nu e moral să fie instalați ca președinți cei tineri în secțiile unde sunt magistrați vechi.

Am dat odată examen și am reușit, deci, cel mai bun sistem e vechimea în grad, e cel mai drept și salutar mod de a înainta și a ridica treptele în ierarhia judecătorească.

Ar fi bine dacă ar dispărea președinții de secții și numele de consilieri. Instanța s'o conducă cel mai vechi în grad, să se numească toți judecătorii și să aibă salarii egale care cresc prin stagiile în magistratură.

Aceasta va stăvilii goana după înaintări și o mulțime de infamii care există pe alocuri, ca, politicianismul, bârfirea la care se dedau cei lipsiți de caracter, cei fără educație profesională, care îndrăznesc să se numească „magistrați” și care se duc cu pâra în proțap la șeful instanței, inventând și spunând minciuni, după cum am auzit, doar, doar, vor face atmosferă rea celui ce caută înaintarea.

Șeful care primește atari „colegi” (!?) și care nu-i pune la locul lor, le pervertește caracterul, iar ei, în loc să dea exemplul muncii și al ordinei morale, devin simple birouri de înregistrare a tuturor șoptelor care dovedesc decadența sufletească. Toate aceste murdării vor dispărea atunci când se va întrona înaintarea la vechime, cel mai drept, cel mai moral, cel mai salutar pentru oropsita și palmuita magistratură din țara românească, năruiță de politicianism și distrusă prin salarii de înfometare !

Iași, 15 Iunie 1931.

TRAIAN ROMULUS SCRIBAN.

Președinte-Consilier Secția tutelară Trib. Iași

RECENZIE

CONVENȚIA COLECTIVĂ DE MUNCĂ, de Constantin E. Sion, Doctor în drept, avocat.

Lucrarea d-lui C. E. Sion, tratând una din cele mai delicate și dificile materii, în epoca în care trăim este de o importanță socială netăgăduită.

Materia este tratată cu o deosebită grijă și competență formând șapte capitole, în primul capitol autorul se ocupă

de *Evoluția muncii până la apariția convențiunii colective de muncă*; în al doilea capitol se ocupă de *Definiția și natura convențiunii colective de muncă*; în al treilea capitol se ocupă de *Legislațiunea muncitorească până la convențiunea colectivă de muncă*; în al patrulea capitol se ocupă de *Formarea și condițiile de colectivitate*; în al cincilea capitol se ocupă de *Aplicabilitatea convențiilor colective*; în al șaselea capitol se ocupă de *Incetarea convențiilor* și în fine în al șaptelea capitol intitulat *Drept comparat* se ocupă de convențiunea colectivă în diferite legislațiuni străine cum și în raporturile internaționale.

Autorul în aceste capitole, metodic aranjate, analizează chestiunea sub toate aspectele, urmărind cu conștiinciozitate legislația și jurisprudența, și exprimându-se într'un stil frumos ce abundă în argumente solide, ceea ce face ca lucrarea să apară în lumina lucrărilor celor mai bune și să fie ușor accesibilă tuturor.

Odată cu aceste câteva sumare însemnări, adăugăm că această lucrare de un real folos, mai denotă și o muncă pricepută și sârguitoare pentru care ne permitem a aduce modestele noastre laude autorului.

M. I. PĂCURARIU,
Președinte Tribunalul Iași

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III a *Audiența dela 28 Mai 1930*

Președinția d-lui ST. Mladoveanu Președinte

Societatea Anonimă de Vinuri „Drăgășani” cu S. Barasch
Decizia No. 861

Mandatar taciti ai Societăților anonime. Acte indeplinite de dânsii pentru Societate. Obligă Societatea cât timp sunt făcute fără dezavuarea ei.

Vânzare. Cumpărător obligat a depune prețul la primirea mărfii. Poate cere executarea. Nu i se poate opune neachitarea prețului.

Societățile anonime sunt ținute, ca orice mandant, să execute obligațiunile curente derivând din activitatea zilnică a prepușilor lor, cât timp această activitate se urmează în mod obișnuit, fără nici o dezavuare din partea Societății.

Cumpărătorul, care conform contractului, nu era obligat a depune prețul decât la predarea mărfii, poate cere executarea contractului, fără a i se putea opune neachitarea prețului.

Curtea,

Ascultând cetirea raportului făcut în cauză de d-l Cons. Ar. Alexandrescu, pe d-l av. St. Cutava în dezvoltarea motivelor de casare și pe d-l av. Al. Velescu, în combaterea și

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

„Violarea art. 90 și 123 c. com. a art. 1456 cod. civ. și a principiilor în materie de reprezentare a societăților anonime, care nu se oot oiliga decât cu respectarea formelor legale de publicitate;

„In adevăr, instanța de fond, deși constată că funcționarul societății anonime „Drăgășani” onume Weber, n'avea calitatea să oblige societatea, întrucât nu i se conferise prin statute puteri în acest sens; totuși din împrejurarea de față că numitul a mai făcut în numele societății operațiuni de vânzare ca în speță, Curtea de fond deduce că această operațiune este valabilă ca fiind făcută în baza unui mandat tacit, teorie periculoasă în ce privește societățile anonime,

care nu se pot obligă decât prin reprezentanți desemnați în anume condițiuni și forme de publicitate”.

Având în vedere că din deciziunea supusă recursului se constată că intimatul S. Barasch, cumpărând dela recurentă societatea anonimă de vinuri „Drăgășani” un vagon de țuică, în condițiunile prevăzute în scrisoarea dela 9 Iunie 1926 și vânzătoarea nepredând marla, conform contractului, cumpărătorul după ce în două rânduri a pus pe vânzătoare în întârziere prin notificări în scris, a intentat acțiune cerând să fie obligată societatea la executarea contractului iar în caz de refuz, după notificarea hotărârii în 24 ore contractul să se declare reziliat cu daune reprezentând diferența de preț, — acțiune care a fost principial admisă de ambele instanțe de fond;

Având în vedere că înaintea Curții de apel, recurenta a obiectat, în prim rând că obligațiunea de vânzare neemanând dela reprezentanții săi autorizați conform statutului ci din partea unui funcționar al societății care avea puteri restrânse numai în ce privește vânzările în detaliu, nu-i putea fi opozabilă.

Având în vedere că, Curtea de Apel pentru a respinge această obiecțiune constată în fapt că funcționarul Weber, director al societății care a semnat contractul în discuțiune avea mandat tacit din partea reprezentanților societății de a face operațiuni de acest fel, mandat pe care l'a exercitat atât înainte cât și după încheerea tranzacțiunii de față fără nici o obiecțiune sau desavuare din partea recurentului; că asemenea operațiuni nu erau în realitate obligațiuni noi din partea societății, ci ratificări sau confirmări ale aderării clienților la ofertele sau pollicitațiunile făcute de societate, care avea depozit de băuturi afectat acestui fel de comerț cu ridicata; că aceste operațiuni comerciale zilnice intrau în sfera activității normale a lui Weber, în calitatea sa de director și prepus al societății;

Considerând că prin acest mod de a judeca instanța de fond nu a violat nici un text de lege, ci a făcut o justă aplicațiune a principiilor referitoare la mandatul tacit, principii deopotrivă aplicabile și societăților anonime care sunt ținute, ca orice mandant, a executa obligațiunile curente derivând din activitatea zilnică a prepușilor lor, ca atare cât timp această activitate se urmează în mod obișnuit, fără nici o desavuare din partea societății;

Considerând că în speță Curtea de Apel constată din depozițiile martorilor că Weber, în mod obișnuit, efectua vânzări, plăți și încasări de felul și valoarea aceleia care face obiectul litigiului, fără ca, cu toate acestea, consiliul de administrație al societății să fi luat vreo măsură contra prepusului ei; că dimpotrivă l'a menținut și îl menține în serviciul societății ratificând astfel faptele sale, implicit convențiunea dintre societate și intimatul Barasch.

Considerând că toate aceste constatări fiind chestiuni de fapt, scapă de controlul Curții de Casație.

Că așa fiind, primul motiv de casare este neîntemeiat;

2. „Violarea art. 67 cod. com. și a principiilor că nimeni nu poate cere executarea contractului fără să fi executat în prealabil obligațiunea sa.

„Conform contractului la care se referă reclamantul, el trebuia să depună prețul în prealabil, pentru a putea cere executarea contractului și deci predarea mărfii cumpărate.

„Ori, nici până azi prețul n'a fost depus și totuși instanțele de fond ne-a obligat la executarea contractului.

„N'are drept nici să ceară daune fiindcă n'a dovedit că față de noi el și-a îndeplinit obligațiunea sa“.

5. „Exces de putere, violarea art. 68 cod. com., 1084, 1085 și urm. cod civil ca și a principiilor că daunele trebuie calculate la scadența contractului, iar nu la data închiderii debaterilor.

„Am arătat Onor. Curți, că în cazul când contractul ar fi fost valabil, neexecutarea din partea societății „Drăgășani“ la data de 10 Iulie 1926, îndreptăția pe reclamant, fie să execute în cont în baza art. 68 cod. com., fie să ceară daune, care în nici un caz nu puteau fi calculate la altă dată, decât la scadența contractului;

„Ori instanța de fond adoptă o teorie de periculoasă și în contradicție cu jurisprudența Inaltei Curți de Casație, că daunele se pot calcula și la o dată mult posterioară scadenței contractului și anume până la închiderea debaterilor la Curtea de apel, chiar dacă procesul a durat câțiva ani și prețurile s'au schimbat considerabil.

„Această teorie a Instanței de fond transformă contractele de vânzare în contracte diferențiale“.

Având în vedere că Curtea de Apel constată în fapt că intimatul Barașch n'a cerut rezilierea contractului decât în mod cu totul subsidiar; căci ceea ce a urmărit în primul rând prin acțiunea sa a fost executarea contractului potrivit clauzelor prevăzute în scrisoarea dela 9 Iunie 1926; că potrivit acestor clauze cumpărătorul nu era ținut să depună prețul cu anticipație, ci numai după predarea mărfii și primirea acceptelor.

Că față de această constatare a Curții de fond urmează că art. 67 și 68 c. com. la care se referă recurența prin aceste motive nu-și pot avea nici o aplicațiune în speță și deci și aceste motive fiind neîntemeiate recursul urmează a se respinge.

Pentru aceste motive respinge recursul etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența dela 27 Iunie 1930

Președinția d-lui AR. ALEXANDRESCU, Consilier

Casa generală de pensii cu Ioana Anghel Marcu

Decizia No. 1064

Hotărâri provizorii. Drept de apel născut posterior. Instanța de apel este obligată a examina pricina față cu situația de drept de la data când s'a născut dreptul de apel.

In cazul când hotărârea primei instanțe a fost dată numai cu titlu provizoriu, nesupusă nici unei căi de atac, urmând ca dreptul părții să fie fixat definitiv ulterior printr'o revizuire din oficiu, la care epocă se deschide și dreptul de apel al părții. — în asemenea caz instanța de apel nu se poate mărgini numai la situația de drept din momentul când s'a dat hotărârea provizorie, ci trebuie să aibă în vedere și situația de drept din momentul când a intervenit revizuirea și hotărârea provizorie a luat o formă definitivă a unei hotărâri dată în primă instanță.

Curtea,

Ascultând cetirea raportului făcut în cauză de d-l Cons. C. Macri, pe d-l av. C. C. Stoicescu în dezvoltarea motivelor de casare, pe d-l av. B. Sepeanu în combateri și

Deliberând,

Asupra recursului făcut de Cassa Generală de Pensii contra deciziunii Curții de Apel București S. IV, No. 351 din 1929.

Având în vedere că din decizia atacată rezultă că Comisiunea de pensii prin decizia No. 1098 din 919 a acordat intimatei în recurs Ioana Anghel Maresș ca văduvă de ofițer mort în timpul și din cauza războiului, o pensie lunară de 180 lei.

Că citata decizie a fost dată potrivit decretului lege No. 917 din 17 Martie 1917, care prevede că decizia ce se pronunță este provizorie, nesusceptibilă de nici o cale de atac în justiție dar supusă revizuirii din oficiu de către Comisia de Pensii care trebuie să se pronunțe în conformitate cu legea generală de pensii;

Că neintervenind între timp nici o decizie de revizuire din partea comisiunii de pensii a fost declarată decizia primei instanțe definitivă și considerată astfel și revizuită prin art. 106 a legii generale de pensii din 1925, deschizându-se din acel timp și dreptul de apel pentru partea interesată.

Că intervenind apel din partea intimatei contra deciziei No. 1098 din 919 a primei instanțe, declarată revizuită, cum s'a arătat prin legea din 1925, Curtea de Apel a admis apelul și făcând aplicațiunea art. 10 și 11 din legea din 2 Sept. 1920 care era în vigoare la 1925 când hotărârea s'a considerat definitiv pronunțată în prima instanță. a majorat pensiunea la 324.000 lei.

Având în vedere că prin motivul de casare se susține că s'a săvârșit de Curtea de Apel exces de putere și s'a violat disp. art. 83, 84 și 106 din legea pensiilor din 1925 precum și a art. 39 din legea dela 2 Septembrie 1920 și art. 45 din regulament.

Considerând că, este de principiu că, apelul nu repune în discuțiune decât situația legală și de fapt din momentul pronunțării hotărârei apelate adică din momentul desinvestirii definitive a primei instanțe, soluțiunea ei având a se critica numai sub raportul legilor intervenite ulterior pe care ea nu l'ar fi avut putința să le aplice.

Considerând că dacă este adevărat acest principiu totdeauna când este vorba de hotărâri pronunțate în mod definitiv de prima instanță, atunci când acele hotărâri au de efect s'o desinvestească de afacere, născând ipso factu și dreptul de apel nu tot așa poate fi atunci când în virtutea unor legi speciale hotărârea ca în speță a fost dacă cu titlu provizoriu, nesupusă nici unei căi de atac și dreptul părții rămâne a se fixa definitiv ulterior printr'o revizuire din oficiu la care epocă se deschide și dreptul părții, pentru că într'un asemenea caz nefiind fixat definitiv dreptul părții, instanța de apel nu se poate mărgini numai la situația de drept din momentul când s'a dat hotărârea provizorie, ci trebuie a avea în vedere și situația de drept din momentul când a intervenit revizuirea și hotărârea a luat o formă definitivă atunci când ea dobândește caracterul unei hotărâri date în prima instanță și se deschide și dreptul de apel.

Considerând că în cazul de față decizia provizorie nu a făcut obiectul unei revizuirii speciale din partea comisiunii de pensii, ci a fost declarată definitivă și ca atare considerată revizuită de art. 106 din legea generală de pensii din 1925 deschizându-se și dreptul de apel pentru parte.

Considerând că instanța de apel având a examina hotărârea primei instanțe, astfel cum a fost revizuită, din acel moment, era în drept, potrivit principiilor expuse să fie socoteală numai de legile intervenite ulterior până în 1925, când acea hotărâre a luat forma definitivă și s'a deschis pentru parte dreptul de a putea ataca pe calea apelului;

Că făcând astfel, Curtea de Apel prin aplicațiunea legii din 2 Septembrie 1920 nu a violat textele prevăzute prin motiv și nici n'a săvârșit vreun exces de putere; așa că motivul de casare e nefondat și urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge recursul etc.

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI SECȚIA I

Audiența dela 25 Februarie 1931

Președinția d lui A. LERESCU, consilier

I. I. Dinulescu cu Nae Călin Toma

Deciziunea civilă No. 75

Vânzare. Reziliere. Comoștenitori. Acțiune în rezoluția vânzării pentru nepredarea lucrului vândut intentată de cumpărător moștenitorilor vânzătorilor. Indivizibilitate. Dacă acțiunea este divizibilă când se cere restituirea prețului. Soluție afirmativă. Art. 1060, 1061, 1320, 1321, cod civil).

Acțiunea cumpărătorului pentru restituirea prețului din cauza nepredării lucrului vândut nu este o acțiune indivizibilă, căci obiectul ei este divizibil. Prin urmare, de câte ori cumpărătorul, uzând de facultatea sa de alegere, nu cere în predarea unui lucru vândut care nu e susceptibil de diviziune, ci numai rezoluțiunea vânzării și drept consecință restituirea prețului vânzării, acțiunea ce intențază împotriva moștenitorilor vânzătorului trebuie privită ca divizibilă. Deci un singur coerede nu poate fi ținut a restitui prețul total al vânzării, ci numai în proporție cu partea sa ereditară, excepțând bineînțeles cazurile prevăzute de art. 1061 cod. civ.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Ionel I. Dinulescu din Ploești în contra sentinței civile No. 407 din 1929 a Trib. Prahova s. III-a prin care s'a admis acțiunea intentată împotriva sa în calitate de moștenitor legitim al defunctului său tată Ioan Dinulescu, de către Nae Călin Toma din com. Dărmănești județul Prahova, pentru reziliere de vânzare și daune.

Văzând actele și lucrările din dosar precum și susținerile părților.

Având în vedere că din toate acestea se constată următoarele fapte necontestate de părți: Prin scrisoarea sub semnătură privată cu data de 1 Decembrie 1923 Iorgu Dinulescu din Ploești a vândut reclamantului Nae Călin Toma un han cu terenul său situat în com. Dărmănești județul Prahova, pe care vânzătorul îl cumpărase dela un oarecare Petru K. Mavromihalis din Atena cu actul autentificat la No. 19.446 din 1919 de Trib. Ilfov și transcris la No. 5.531 de Trib. Prahova. Prețul vânzării a fost de 78.000 lei în contul căruia vânzătorul Iorgu Dinulescu a primit la data menționatei scrisori suma de 12.000 lei iar mai târziu, la data de 8 Martie 1924, suma de 50.000 lei, rămânând ca restul de 16.000 lei să-l primească la facerea actului de vânzare. Ulterior vânzătorul Iorgu Dinulescu a încetat din viață. Cumpărătorul Nae Călin Toma nu a putut intra în stăpânirea imobilului cumpărat care nu i-a fost predat de vânzător, imobilul aflându-se în posesiunea Primăriei com. Dărmănești. Din această cauză la 26 Ianuarie 1928 cumpărătorul a intentat la Trib. Prahova acțiune în rezilierea vânzării împotri-

va moștenitorilor legitimi, fii ai defunctului Iorgu Dinulescu în număr de 7 și anume: Ioan I. Dinulescu,

Axente Dinulescu, Aristița Grigore Zecu, Niculina Henric Rhein, Elena Simion Popescu, Victoria Dinulescu, Ana I. Dinulescu, văduvă, ca tutoare legală a minorei sale fiice Maria. Prin acțiune reclamantul a cerut a se declară reziliată convenția de vânzare, a i se restitui acontul de 62.000 lei din prețul vânzării dat autorului pârâților precum și a i se plăti cu titlu de daune suma de 38.000 lei, plus procente și cheltueli de judecată. Înaintea primei instanțe, atât prin petiția înreg. la No. 9.740 din 7 Iunie 1929, cât și oral în ședința din 10 Octombrie 1929, reclamantul a arătat că înțelege a se judecă numai cu Ionel I. Dinulescu, declarând că renunță la ceilalți pârâți. Tribunalul luând act de această declarațiune a judecat acțiunea pe care a admis-o pe baza nevenirei la interogator a pârâtului Ionel I. Dinulescu, declarând vânzarea reziliată și obligând pe pârâți să restituie întreaga sumă de 62.000 lei primită de tatăl său ca acout din prețul vânzării, respingând cererea de daune ca nedovedită, cu 2.000 lei cheltueli de judecată. În contra acestei sentințe pârâtul a făcut apelul de față.

Având în vedere că înaintea Curței apelantul la interogator ce i s'a luat de intimat a negat că între comoștenitorii vânzătorului I. Dinulescu ar fi intervenit vre-o convenție prin care el apelantul s'a obligat să restituie personal reclamantului întreaga sumă pretinsă prin acțiune.

Având în vedere că apelantul a cerut să se introducă în cauză și ceilalți moștenitori ai defunctului său tată pentru că și aceștia să fie obligați împreună cu el la restituirea sumei pretinse; că față de renunțarea reclamantului la prima instanță care este definitivă și câștigată cauzei cererea apelantului urmează a fi respinsă, introducerea moștenitorilor fiind inadmisibilă în instanța de apel aceștia neputând fi privați de beneficiul celor două grade de jurisdicție.

Având în vedere că prin petiția de apel apelantul susține că predarea imobilului vândut de tatăl său nu s'a făcut din cauză de împiedicare legitimă și anume fiindcă imobilul ar fi fost expropriat de Stat în baza legii agrare; că însă apelantul n'a făcut nici o dovadă în această privință astfel că primul motiv de apel pe care de altfel apelantul nu l-a mai susținut oral în instanță cată a fi respins ca nedovedit.

Având în vedere că prin al doilea motiv, astfel cum a fost modificat în susținerile orale, apelantul a cerut că, dacă convențiunea va fi reziliată și dacă se va respinge introducerea în cauză a celorlalți moștenitori, să nu fie obligat față de ceilalți comoștenitori, cum susține apelantul, a plăti personal suma pretinsă și nici nu putea fi obligat de judecată, cât timp mai există și alți șase moștenitori ai vânzătorului.

Considerând că potrivit art. 1320 și 1321 cod. civil dacă vânzătorul nu predă lucrul vândut, cumpărătorul are facultatea de a alege între rezoluțiunea vânzării și punerea sa în posesiune, vânzătorul putând fi condamnat a plăti și daune interese dacă cumpărătorul a suferit vre-o vătămare din nepredarea lucrului la timp.

Având în vedere că în speță cumpărătorul nu a cerut în justiție predarea imobilului ce i s'a vândut, ci rezoluțiunea vânzării și pe cale de consecință restituirea acontului plătit autorului pârâtului precum și daune-interese; că nepredarea imobilului nefiind contestată de părți, rezoluțiunea vânzării bine a fost

admisă de Tribunal față de apelant în calitatea sa de succesori legitimi al vânzătorului; că în ce privește cererea de daune, aceasta fiind respinsă ca nedovedită și reclamantul neapelând sentința primei instanțe apelantul nu mai poate fi obligat astăzi a le plăti.

Având în vedere că urmează a se vedea dacă apelantul trebuie obligat a restitui întreaga sumă singur, sumă primită de tatăl său ca acot din prețul vânzării, or numai cota parte din această sumă în proporțiune cu partea ereditară de 1/7 a apelantului, fiind necontestat de părți că pe urma defuncției Iorgu Dinulescu a rămas 7 copii, succesori legitimi

Considerând că acțiunea cumpărătorului pentru restituirea prețului din cauza nepredării lucrului vândut nu este o acțiune indivizibilă, căci obiectul ei este divizibil; că deci decăteori cumpărătorul uzând de facultatea de alegere acordată de art. 1320 cod civil, nu cere în justiție predarea unui lucru vândut nesuscetibil de diviziune, ci numai rezoluțiunea vânzării și drept consecință restituirea sumei plătite ca preț al vânzării acțiunea sa intentată împotriva moștenitorilor vânzătorului este divizibilă; că prin urmare potrivit art. 1060 cod. civ. unul singur dintre erezi nu poate fi ținut a restitui prețul vânzării în întregime ci numai în proporție cu partea sa ereditară bine înțeles afară de cazurile excepționale prevăzute de art. 1060 cod civil.

Având în vedere că așa fiind și întrucât reclamantul intimat nu a dovedit că apelantul poate fi obligat fie pe baza art. 1060 cod. civil fie pe baza convenției ce ar fi încheiat cu ceilalți moștenitori de a plăti întreaga sumă primită de autorul său, acțiunea nu trebuie admisă decât pentru suma de 8857 lei, adică pentru a șaptea parte din suma pretinsă, corespunzătoare porțiunii ereditare a apelantului, cu procente legale la această sumă, așa cum sunt socotite de prima instanță, adică dela data intentării; că prin urmare apelul urmează a fi admis reformându-se sentința atacată cu apel numai în ce privește capitalul de restituit.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier G. P. Docan, admite în parte apelul.

(ss) A. Lerescu, M. Trandafirescu, G. P. Docan

A apărut: LEGEA ASUPRA PRESEI și LEGEA ASUPRA APĂRĂRII ONOAREI APLICABILE ÎN ARDEAL, de Dr. Carol Nesselrode, Judecător-Consilier Trib. Bihor.

Cuprinzând concluziuni practice privitoare la :

Educarea tineretului de azi și de mâine; Aplicarea măsurilor în interesul ocrotirii orfanilor părăsiți sau neglijați; Salvarea minorilor delievenți; Accelerarea judecăților și reprimarea infracțiunilor și

Enumerarea atribuțiilor organelor chemate în aceste materii.

Lucrarea este tipărită elegant pe hârtie velină, conține 116 pagine. Prețul 100 lei. Comandele se primesc la autor Oradea, B-dul Regele Ferdinand 55/B sau la Curierul Judiciar care le va expedia contra cost.

DE ACELAȘ AUTOR: 1. Procedura Tutelară din Transilvania 500 lei; 2. Legea despre Instanța Adolescenților 80 lei; 3. Dreptul penal al minorilor. Manual 150 lei; 4. Daunele morale în materie de de presă, Editura Curierul Judiciar. — Prețul 30 lei.

Apel de prenumerațiune la opul ce va apare despre „TRATAT TUTELAR“.

Legile, ordonanțele, și regulile juridice privitoare la cauzele tutelare sunt atât de resfirate, încât și specialistul cu mare oboseală și cu multă pierdere de timp poate găsi în cazuri date din diferitele izvoare de drept materialul necesar.

Aceasta ne-a îndemnat ca să culegem întregul material, redactând un tratat comparat indispensabil atât D-lor judecători, avocați, notari-publici cât și D-lor primpretori, notari, primari și tutori comunali.

Opul va cuprinde toate legile, regulamentele, aplicabile în Ardeal și Vechiul Regat, peste 2.000 de jurisprudențe în diferite cauze tutelare, precum și o complectă orientare și îndrumare cum să se procedeze în chestiunile tutelare ale minorilor și interzișilor.

Cartea va fi tipărită pe hârtie albă, bună, cu format mare, cu o întindere de cel puțin 800 pagini.

Acei cari comandă cartea trimițând anticipat 100 lei vor primi-o cu un preț de 300 lei. Restul de 200 lei se va plăti după preluarea opului.

Acei cari comandă opul fără a trimite avans pentru hârtie, vor primi cartea cu un preț redus de 350 lei. Prețul opului la librării va fi de 550 lei.

Comenzile se pot face pe adresa autorului Dr. Carol Nesselrode, Judecător-Consilier Trib. Bihor, la Oradea, B-dul Regele Ferdinand 55/B. până la 15 August 1931.

A apărut: „TENDENZE ROMENE VERSO IL DIRITTO ITALIANO“ de Andrei Rădulescu, Profesor Universitar, Membru al Academiei Române și Consilier la Inalta Curte de Casație.

A apărut: Vol. I, literile A. B. C. și D., DICȚIONAR DE DREPT ALFABETIC, de C. N. Toneanu, fost consilier de Curte și Procuror general, avocat, cuprinzând toată Doctrina și Jurisprudența română și streină până la finele 1930, aranjată și sistematizată cu trimiteri la izvoarele de unde s'au luat.

Volumul cuprinde 370 pag. lucrat cu petit.

Prețul 290 lei

A apărut în Editura Curierul Judiciar: LEGEA TIMBRULUI și a impozitului pe acte și fapte juridice din 1 Mai 1927, cu toate modificările la zi, adnotată cu deciziile Comisiunii centrale, Jurisprudența română și streină la zi, precum și Comentarii de doctrină de A. B. Plopu, avocat. Volumul, format mare, conține 510 pag. Prețul 300 lei.

Rugăm pe d-nii abonați din provincie a nu aștepta alte invitațiuni, cari sunt costisitoare, sau sosirea în localitate a încasatorilor, și a binevoi să trimită achitarea abonamentului prin mandat poștal, direct la Administrația „Curierul Judiciar“, București, Artei 5, notând pe cotorul mandatului, pentru abonamentul datorat, partida No...